List izhaja od oktobra 1947 kot tednik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih, sredah in sobotah

GLAS

KRANJ — PONEDELJEK, 12. AVGUSTA 1963
LETO XVI. — ŠT. 93 — CENA 10 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič — Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Gregor Kocijan

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kako rešujejo v radovljiški komuni vprašanje zaposlitve

Nova obrata v Bohinju

Po podatkih zavoda za zaposlovanje delavcev je imela radovljiška komuna ob koncu meseca junija v gospodarstvu in javnih službah 8592 zaposlenih. V letih od 1958 do 1962 je število zaposlitev poraslo za nekaj več kot tisoč sto, medtem ko se je število zaposlenih v primerjavi z lanskim junijem zvišalo za 450 ljudi. Temu so vzrok nova delovna mesta. Od aprila dalje so zaposlili vse prijavljene nezaposlene, delavcev za gradbeništvo in gozdarstvo pa je celo manjkalo.

Ker so bile v tem času, zaradi začetka del v nekaterih panogah sezonskega značaja, potrebe po delavcih mnogo večje, sta ObS in zavod za zaposlovanje izdala vsem prizadetim podjetjem posebno priporočilo, naj nameščajo na lažja delovna mesta zlasti ženske, da bi bilo za težja opravila na razpolago več moških. Omenjeno priporočilo je v podjetjih naletelo na dokaj ugoden odmev, tako da so ponekod zelo uspešno izvedli notranjo zamenjavo na delovnih mestih. Posebno uspešno so to opravili v Verigi, kjer so odprli nov obrat — vijačnico in tako zaposlili predvsem ženske.

Poseben problem, ki ga že nekaj časa poskušata rešiti občina in zavod, pa je razmeroma zelo nizka zaposlenost v Bohinju. Tamkaj je od skupnega števila prebivavcev zaposlenih le 13,08 odst. oseb, medtem ko je stanje v Radovljici in na Bledu, torej v isti občini, znatno ugodnejše. V Radovljici je od vseh prebivavcev v rednem delovnem razmerju blizu 39 odst., na Bledu pa 31,62 odst. ljudi. Zanimiv je tudi podatek, da je med zaposlenimi v Bohinju kar 30,08 odst. kmečkih ljudi, na Bledu pa le 1,16, v Radovljici pa celo samo 4,81 odstotka. Ta podatek kaže na zelo različno socialno strukturo ljudi v vseh treh krajih.

Da bi rešili vprašanje nezaposlenosti v bohinjskem kotu in s tem tudi zboljšali socialno strukturo prebivavstva, so zato sklicali že vrsto posvetovanj in izrekli različne zamisli in pobude. V razgovoru nam je direktor zavoda za zaposlovanje v Radovljici **Jože Kejžar** povedal, da so ta problem reševali na seji sveta tega zavoda že dvakrat. Takšen posvet so imeli tudi pretekli teden. Vodstvo zavoda je že pripravilo natančno analizo o stanju zaposlenosti v Bohinju. Po teh podatkih je potrebno v Bohinjski Bistrici in v Srednji vasi ter okoliških naseljih zaposliti 214 ljudi. Vprašanje je le — kako. Odgovorov in rešitev je več, dejstvo pa je, da bo treba čimprej odpreti v Bistrici in Srednji vasi nove obrate. Po predlogu, ki je že precej dokončen in pretehtan, bo podjetje KROJ Ljubljana odprlo v Bistrici svoj obrat. V njem bo lahko zaposlilo 100 ljudi v dveh izmenah. Podobno je tudi za Srednjo vas, kjer nameravajo odpreti kovinski oziroma usnjarski obrat. Predvidevajo, da bi tam lahko zaposlili okoli 60 oseb. Kar zadeva Bistrico, menijo, da bo predlog mogoče uresničiti že letošnjo jesen.

Da bi se zboljšala služba za zaposlovanje delavcev je zavod priporočil večjim podjetjem, naj namestijo socialne delavce-strokovnjake. Današnja struktura zaposlovanja terja bolj strokovno, analitično delo zlasti z novimi delavci, invalidi in z osebami z manjšo delovno sposobnostjo. Praksa je pokazala, da je nujno potrebno tudi tesno sodelovanje s kadrovskimi službami v podjetjih in z zavodom za zaposlovanje. — J. B.

Jesenice, Kranj in druge kraje Gorenjske je obiskala delegacija delavskega gibanja iz nekaterih mest Severne Italije. Med drugim so se pogovarjali s predstavniki kolektiva jeseniške Železarne in kranjske Iskre (na sliki), si ogledali delo Kmetijskega gospodarstva v Kranju in podobno. Zlasti so se zanimali za razvoj delavskega samoupravljanja in za mesto in vlogo sindikalnih in drugih družbenih in političnih organizacij v naši družbi.

Blejski rekord

V dneh, ko iz vseh gorenjskih krajev poročajo, da so njihove turistične zmogljivosti oddane domačim in tujim turistom in da imajo le tu pa tam po nekaj prostih mest, so na Bledu dosegli rekord povojnih let. **Pretekli četrtek je bilo na Bledu 1180 domačih in 2022 tujih gostov, torej skupaj 3202.**

To je precej več, kot so redne prenočitvene zmogljivosti tega kraja, saj so zaradi velikega obiska turistov izkoristili tudi vsa pomožna ležišča in praktično ne morejo sprejeti nobenega gosta več. **Menijo, da bo tako še približno do 15. avgusta.**

Lanski rekord so dosegli 11. avgusta, ko je bilo na Bledu 1500 domačih in 1416 tujih gostov, skupaj torej 2916. **K letošnjemu povečanju je precej pripomogel prostor za kampiranje, kjer je trenutno 460 gostov.** Ko bodo tu končane začete investicije, bo prostora za 1500 do 2000 turistov. — S. M.

Izdelovanje sedemletnih načrtov po naših kolektivih

Dolžnost ali potreba

— Sedaj med dopusti se s tem ne ukvarjamo. Vendar je to že delala komisija in tudi že razpravljal delavski svet. Upamo, da bomo gotovi do predvidenega roka. **Tako pravijo v večini primerov po večjih podjetjih v odgovor o tem, kako poteka delo pri izdelovanju perspektivnega sedemletnega načrta. O tem razpravljajo že precej časa, kajti celotno naše gospodarstvo se pripravlja na nov vzpon do 1970. leta.**

V nekaterih naših občinah so dali podjetjem navodila, kako in do kdaj naj te načrte izdelajo. Že pri tem pa se vsiljuje neprijetna misel, da bodo namreč marsikje izdelali to površno, kajti roki so izredno kratki — do 1. oktobra itd. Še bolj zaskrbljujoč pa je sistem pri tem odgovornem delu. Premalo se čuti organizirana pomoč, ki je nujna zlasti manjšim kolektivom, kjer ni ustreznega kadra. Spomladi je bilo večkrat slišati o društvu ekonomistvov, knjigovodij, DIT in o drugih strokovnih organih in zbornicah, ki bodo pomagale pri izdelovanju teh načrtov. Toda sedaj je tega vse premalo. Bilo je sicer nekaj seminarjev in posvetovanj v radovljiški in kranjski občini in drugod, toda v večini primerov se pri manjših podjetjih stvar še ni daleč premaknila.

Lažje je seveda v večjih kolektivih z dobro organiziranimi strokovnimi službami. In tudi podjetja, ki so morala v zadnjih letih izdelovati dolgoročne perspektivne načrte, da so jih predložila npr. bankam zaradi posojil za rekonstrukcijo, imajo sedaj lažje delo. Jeseniška Železarna ima na primer 10-letni perspektivni načrt v skladu s svojo rekonstrukcijo. Tovarna LTH v Škofji Loki je izdelala in predložila že tri predloge 7-letnega načrta raznim združenjem in strokovnim organom. Iskra v Kranju ima svoj dolgoročni načrt rekonstrukcije in proizvodnje, ki je osnova za sedanji sedemletni načrt.

Toda takih podjetij je malo. Večina še ni začela z delom. — Hkrati pa tudi že izdelani načrti ali predlogi podlegajo novim razmeram in je njihova vrednost sporna čez nekaj let, če niso bili izdelani z določeno resnostjo, strokovnostjo in odgovornostjo. Razvoj tehnike v svetu, razmere na tržišču, problem surovin itd. — vse to se dokaj hitro menja. **Kaže, da je za te načrte potrebno mnogo vpogleda v gibanje proizvodnje v zadnjih letih, veliko študij in analiz in seveda tudi potreben čas.** Vendar nas to ne sme zapeljati v ravnodušje.

Pri vsem dosedanjem delu pa zelo izstopa naslednja nevarnost — namreč misel, da je izdelava teh načrtov samo dolžnost do »višjih«, ki jo je pač treba opraviti. Premalo pa se čuti prepričanje, da je to nujna potreba našega gospodarstva in še posebno kažipot vsakega posameznega kolektiva. Občutek, da moramo izdelovati letne plane »po nalogu«, ima res svoje korenine v nekdanjem administrativnem sistemu. Danes pa morajo biti v prvi vrsti orientacija samim kolektivom, perspektiva njihovim delavcem. Prav v tem je bistvo odgovornosti pri izdelovanju 7-letnih načrtov. — K. M.

Zvezni izvršni svet o ukrepih za obnovo Skopja

Včeraj je bila komemorativna seja skopskega sobranja

Na svoji zadnji seji je zvezni izvršni svet obravnaval in sprejel ustrezne predpise, ki naj pripomorejo k ublažitvi materialnih posledic katastrofalnega potresa. Za splošno ureditev graditve in obnove Skopja pa bo morala ustrezne predpise sprejeti še zvezna skupščina, s katerimi bi določili program, pogoje in način graditve oziroma obnove porušenega Skopja.

Nedvomno bo treba še vedno skrbeti za trenutno preskrbo prebivavcev, hkrati pa bo treba vzporedno s to akcijo usmerjati napore vse jugoslovanske skupnosti za uveljavljanje tistih ukrepov, ki bodo osnova za začetek trajne ureditve mesta Skopja.

Zvezni izvršni svet meni, da iz številnih problemov po svoji pomembnosti izstopata dve nalogi. Prva je trajna nastanitev 120.000 prebivavcev in jim omogočiti potrebne pogoje za normalno življenje. Razen zgraditve novih in popravila obsežnih stanovanj moramo do konca leta zagotoviti ustrezen nastanitveni prostor za začetek dela v šolah ter zdravstvenih, administrativnih in drugih ustanovah. Zvezni izvršni svet je sklenil predlagati zvezni skupščini, naj v ta namen odobri 60 milijard dinarjev. Kot druga izredno pomembna naloga pa je obnova skopskega gospodarstva, ki je bilo med potresom prav tako zelo prizadeto.

Ukrepi in predpisi zveznega izvršnega sveta za odstranjevanje posledic potresa v Skopju se nanašajo predvsem na možnosti kreditiranja gospodarskih organizacij, hkrati pa je zvezni izvršni svet potrdil tudi nekatere uredbe, ki jih je predlagal sekretariat za finance.

O položaju po potresu v Skopju ter o nalogah družbeno-političnih organizacij in njih vodstev je razpravljal tudi zvezni odbor SZDL.

V spomin na številne žrtve katastrofalnega potresa je imelo včeraj skopsko mestno sobranje spominsko sejo. Na grobove, v katerih počiva nad tisoč ljudi, ki jim je potres nasilno prekinil življenje, so položili številne vence. Med njimi je bil tudi venec predsednika republike Tita, CK ZKJ, GO SZDL ter venci vseh republiških glavnih mest.

Včeraj so v Skopju spet zabeležili šest potresnih sunkov, med katerimi je bil eden pete stopnje. Od usodnega 26. julija je tako mesto doživelo že 289 potresnih sunkov.

Izboljšanja zdravniške dežurne službe

Medobčinski zdravstveni center pripravlja sejo, na kateri se bodo pogovorili o ureditvi dežurne zdravniške službe. Ta je po različnih območjih različno urejena, skoraj povsod pa se dogaja, da je treba v posameznih zares nujnih primerih, ko gre včasih tudi za življenje, po več ur čakati na zdravnika. **Verjetno bo treba misliti na delitev obiskov na domu, na nujne in običajne, da bi dežurni zdravnik odhajal k bolnikom res le takrat, kadar bi bilo to neizogibno, sicer pa bi bil na voljo za primere nesreč in podobno.**

Na seji strokovnega sveta zdravstvenega centra bodo obdelali probleme zdravniške dežurne službe na posameznih področjih in za vsako posebej skušali predlagati tudi ustrezajočo ureditev. — S.

Skopjanski otroci v Radovljici

RADOVLJICA, 10. avgusta — V zdraviliški dom »Toneta Čufarja« v Dvorski vasi je prišlo 48 otrok in mamic iz porušenega mesta Skopja. Gostje se dobro počutijo. Takoj po prihodu teh otrok so se občinske organizacije zavzele, da so mali gostje dobili potrebno zdravniško oskrbo, primerno hrano in potreben počitek. Predvideno je, da bo večina mamic ostala pri otrocih.

To je prva skupina otrok, ki je prišla na Gorenjsko, čeprav imajo v Kranju in drugod pripravljen prostor in želijo izkazati gostoljubje najmlajšim prebivavcem ponesrečenega mesta. — M.

Včeraj je bila na Gorenjskem sejmu od ranega jutra do poznega večera velika gneča. Menijo, da so napravili rekorden izkupiček. V desetih dneh letošnjega sejma so napravili 450 milijonov prometa, sejem pa je do sedaj obiskalo okoli 80.000 obiskovavcev.

Včeraj si je sejem ogledal s svojim spremstvom tudi župan iz Beljaka. — Razen njega je bilo na razstavišču ogromno tujcev, ki so povpraševali predvsem za predmete domače obrti.

Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in po

»Popoldne ne bom delal«

Vilko je doma s kmetije blizu mesta. Že skoraj dve leti je zaposlen v podjetju, vedno se vozi naokrog z očetovim mopedom, pozna vse filmske zvezde in igra na športno stavo.

Toda ondan so v njegovem oddelku sklicali poseben sestanek prav zaradi njega. Šlo je za spor na Vilkovem delovnem mestu.

Že to pomlad so po podjetju govorili, da bo treba bolj koristiti stroje in uvesti redno popoldansko delo. Pozneje so še povedali, da so v zaostanku z nekimi naročili za izvoz in v zadnjem tednu so se vsemu temu pridružili še mnogi dopusti. Popoldansko in celo nočno delo je postalo neizogibno.

Toda Vilko se je tega vseskozi izogibal. Že večkrat je bilo tako. Kakor hitro je prišel na vrsto za popoldansko izmeno, je prosil za zamenjavo. Omenjal je neke »domače razmere« in — ugodili so mu.

Pred časom pa so se začeli jeziti vsi sodelavci ob njegovem stroju. Prišlo je do prepira in sklicali so sestanek ekonomske enote.

»Zakaj, Vilko, nočeš v popoldansko izmeno?« je začela njegova sodelavka. »Družino imam doma, polno skrbi in opravkov, pa sem vedno delala, kadar je bilo potrebno,« je še dodala.

»Tudi jaz imam opravila in delo doma,« jo je hitro zavrnil Vilko. »In ne dovolim, da bi se kdo mešal v moje stvari. Vsak naj skrbi in dela svoje! Jaz vem, da popoldne ne bom delal,« je dejal Vilko odločno.

»Nesramnež!« so začeli drugi sodelavci kar vsevprek in obsojali Vilkovo zagovarjanje in ravnanje. Povedali so mu vpričo vseh, kako se je bahal naokrog, češ da ga sedaj poleti ne bodo dobili popoldne. Kako je pravil, da je popoldne za kopanje in za kino in mu tudi našteli vse dni po vrsti, ko so ga videli naokrog brez kakršnihkoli »domačih razmer«. Zahtevali so, naj mu izročijo knjižico in se zgražali nad tako predrznostjo.

In Vilko je odšel osramočen.

K. M.

TE DNI PO SVETU

Humphrey kritizira Ruskov obisk v Bonnu

Ameriški senator Humprey je v Washingtonu kritiziral ameriškega zunanjega ministra Ruska, ces da ni bilo treba obiskati Bonna. Ameriški senator je ugotovil, da so ZDA dale že dovolj zagotovil o pomenu moskovskega sporazuma.

Freemen na Brdu

Predsednik Tito je včeraj na Brdu sprejel ameriškega ministra za kmetijstvo Freemena. Ameriškega ministra je spremljal zvezni sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Ingolič.

Hruščov obišče Jugoslavijo

V Beogradu so uradno sporočili, da bo predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščov prišel 20. avgusta na oddih v Jugoslavijo.

Bonn se bo priključil sporazumu

Po obisku ameriškega zunanjega ministra Deana Ruska v Bonnu so sporočili, da je priključitev Zvezne republike Nemčije k moskovskemu sporazumu o prepovedi jedrskih poskusov pozitivno rešena. Zahodnonemška vlada bo na današnji seji sprejela tudi formalen sklep o tem. K sporazumu pa bo pristopila po posvetovanju z vladama Velike Britanije in Francije.

Obnova diplomatskih odnosov

Zboljšanje odnosov med Vzhodom in Zahodom po podpisu moskovskega sporazuma je imelo tudi vpliv na zboljšanje odnosov med ZDA in Madžarsko. Pričakujejo, da bo kmalu prišlo do obnove diplomatskih odnosov.

Končana konferenca v Dakarju

V Dakarju se je včeraj opoldne končala konferenca zunanjih ministrov afriških držav. Na konferenci so izvolili vse organe za organizacijo afriške enotnosti in se dogovorili o enotnih akcijah v OZN.

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Kitajska »modrost«

Besede, ki so jih Kitajci izrekli po podpisu moskovskega sporazuma o prenehanju jedrskih poskusov, se dajo zelo težko prevesti v spodoben jezik. Zlobnega grdorečja o »umazani prevari« je v kitajskih izvirnikih vse polno, tako da je počasi mogoče zanesljivo trditi, da je vrlina kitajske politične razsodnosti odšla po rakovi poti.

Prvo uradno sporočilo kitajske vlade, ki je bilo objavljeno še pred podpisom moskovskega sporazuma, se je zadovoljilo z napadi, da tri atomske velesile skušajo s sporazumom zadržati svoj »jedrski monopol« in »preslepiti svet«. — Proti sporazumu treh atomskih velesil so Kitajci že takoj na začetku začeli streljati s težkim topništvom politične zlobe, ki se ni polegla, temveč se je od napada do napada vedno bolj stopnjevala.

Kitajci hkrati s hudimi napadi na moskovski sporazum razglašajo tudi svoja stališča, v katerih se zavzemajo za nekakšno razorožitev, popolno prepoved in uničenje atomskega orožja, hkrati pa trobijo v stari kitajski rog napadalnosti in pretnje, da si »ne morejo zamisliti, da bi sodelovali v tej umazani prevari«. Za Kitajce je torej vsak korak popuščanja, vsak napredek na poti k razorožitvi, ki je zelo zapletena in težavna, »umazana prevara«. Tako so se Kitajci s svojimi izvirniki hudih napadov opredelili za ljudi, ki jim je mir trn v peti. Že pred moskovskim sporazumom so se ljudje, ki nosijo politično odgovornost za usodo sveta razdelili v dve skupini: v prvo sodijo ljudje, ki jim je mir poglavitna skrb, drugim pa je mir deveta skrb.

Ni pri tem prav nič težko uganiti, kje Kitajce žulijo čevlji. V Pekingu razlagajo, da sedanji jedrski sporazum uzakonja »jedrski monopol« treh atomskih velesil. Kitajci bi kazavce oboroževanja najrajši premaknili v predhirošimsko dobo, ko je bil ves vojni potencial sestavljen iz vojakov, pušk, strojnic, topov, tankov, letal in podmornic. V takšnih okoliščinah bi pogoji za Kitajce postali izredni. Kitajci imajo že sedaj največjo armado na svetu. V Aziji nimajo vojaškega tekmeca, ki bi jih lahko zaustavil brez atomskega orožja. Ne smemo pozabiti, da v Koreji, ki je tako blizu ameriških vojaških oporišč na Japonskem, pred štirinajstimi leti, ko je izbruhnila korejska vojna, Mac Arthurjeva armada ni bila v stanju, da bi zadržala kitajski pritisk. Enako bi se zgodilo z vsako drugo vojsko, oboroženo s klasičnim orožjem, ker bi imela Kitajska ogromno, večkratno človeško premoč. Če ne bi bilo atomskega orožja in če bi ga velesile popolnoma uničile, bi postala Kitajska prva velesila na svetu. Kitajci so jezni, ker je Einstein vse to spremenil.

Moskovski sporazum Kitajci tako ogorčeno zavračajo in odbijajo, ker sodijo, da bodo ostali drugorazredna sila. V tej stvari je kitajski kompleks precej podoben francoskemu in ni nič čudnega, da so se atomski nacionalisti Kitajci in Francozi znašli pod isto kapo, kjer jih pere dež številnih očitkov. Kitajci imajo na zahodu precej močne zaveznike ne samo v generalu de Gaullu, temveč tudi pri generalih Pentagona.

Kitajska politika nasprotovanja »jedrskemu sporazumu« ni naletela samo na nasprotovanje dveh vodilnih svetovnih velesil ZDA in Sovjetske zveze, temveč je v nasprotju tudi z malimi državami, ki so se sporazumu pridružile. To pa je ogromna večina sveta. Tri atomske velesile skupaj s približno sto drugimi državami bodo storile vse, da preprečijo trmoglavost Kitajcev. Zakaj nevarnost za svetovni spopad bo neprimerno večja, če dobijo Kitajci v roke atomsko bombo.

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Tudi nekateri starejši možje v Železnikih še niso pozabili nekdanje klekljarske obrti. Matevž Benedičič, Luka Lotrič in Rafael Bertoncelj so ondan to pokazali kar na cesti. Za 25. avgust pa obetajo take prizore po vseh Železnikih

Po štirih dneh iskanja so našli srečko, ki je zadela glavni dobitek

Srečen dobitnik je Jeseničan

Vladimir Kaše z Jesenic je lastnik srečke, ki je na loteriji zveznega odbora »Družine in gospodinjstva« zadela petmilijonsko vrednost — Srečen dobitnik je za veselo novico zvedel preden je odpotoval na dopust

Tri dni so poštarji po Jesenicah zaman spraševali za srečnega dobitnika, ki je zadel petmilijonsko vrednost. — Lastnika srečke 313170 pa ni bilo od nikoder. Šele v soboto dopoldne, ko so se v Beograd vrnili novinarji brez razgovora s srečnim dobitnikom, se je na jeseniški pošti oglasil VLADIMIR KAŠE z Jesenic, po poklicu uslužbenec sekcije za vzdrževanje prog, da bi se pozanimal, če je njegova srečka kaj zadela. Do njegovih ušes ni prišla vest, da je srečka z glavnim dobitkom na Jesenicah. Ko so mu na pošti povedali, da je njegova srečka zadela potovanje okoli sveta za dve osebi v luksuznem ladijskem apartmaju in dva milijona gotovine, je bil ves presrečen. Stekel je k svoji ženi, ki je v »fičku« pred pošto čakala, da se skupaj z družino odpeljeta na dopust v okolico Šibenika.

Vladimir Kaše je povedal, da se je na srečko, ki jo je kupil pri poštni blagajni na Jesenicah spomnil nekaj trenutkov preden je nameraval odpotovati na dopust na morje. Bil je radoveden in je spotoma iz avtomobila skočil na pošto, da povpraša za izid žrebanja. Ko je zvedel za veselo novico je srečko brž poslal v Beograd, sam pa nadaljeval pot na morje. Vladimir Kaše kupuje redno srečke vseh vrst. To pot je ujel veliko ribo. Povedal je, da ne bo potoval okoli sveta, ampak bo v zameno rajši vzel denar. V tem primeru bo dobil na roko okoli pet milijonov dinarjev.

NESREČE

USODNA HITROST NA OVINKU

V soboto je na cesti II. reda na Ljubelju zapeljal na ostrem ovinku s ceste in se kotalil 200 metrov v prepad osebni avtomobil ST-8064-KW-75 (vozil ga je francoski državljan David Luksenberg). Nesreči, ki je terjala okoli 900.000 dinarjev škode na vozilu, je botrovala prevelika hitrost na ovinku zaradi česar ni mogel izvozitev ovinka. Pri tej nesreči se je težje poškodovala njegova žena Nicole (zlom noge), medtem ko se je voznik lažje. — Oba so odpeljali na ljubljansko poliklinико.

VOŽNJA V PREKRATKI RAZDALJI

Na cesta III. reda v Vižmarjih je v soboto ob 17. uri trčil Lovro Ciperle z motornim kolesom KR 10-973 v osebni avtomobil KR 27-44 (voznik Franc Perčič). Oba sta vozila iz Tacna, Perčič je zavijal desno, za njem vozeči Ciperle pa so je vanj zaletel. Motorist in njegov sopotnik sta lažje telesno poškodovana, škoda na obeh vozilih pa znaša okoli 40.000 dinarjev. Oba voznika so odpeljali na odvzem krvi.

PREHITEVANJE OB NEPRAVEM ČASU

Med vasema Gozd Martuljk-Log je v soboto ob 18. uri trčil avtobus KR 60-27 (Vojimir Premžar) v osebni avtomobil N-ET-343, ki ga je vozil državljan ZRN Franz Drechsler. Avtobus je prehitevat osebni avtomobil v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal osebni avtomobil KR 36-01 (voznik Jože Robič). Tedaj je Kremžar zavil v desno in zadel inozemski avtomobil, ki ga je prehitevat. Materialna škoda na vozilih je ocenjena na 300.000 dinarjev.

VOŽNJA PO SREDINI CESTE

Na cesti II. reda, v naselju Mino pri Bledu je v soboto ob 22.40 oplazila osebna avtomobila KR 44-77 (voznik Janez Zupančič) in MN 60-45 (voznik inozemski državljan Jakob Schoonenwolf). Oba sta vozila preveč po sredini ceste in se pri srečanju oplazila, pri čemer je nastala škoda za 150.000 dinarjev na obeh vozilih.

NEPREVIDNO PRECKANJE CESTE

Na cesti II. reda, poles avtobusne postaje v Sebenjah pri Trišču je v petek ob 8. uri avtobus LJ 14-61 (voznik Anton Seliškar) prehitel dri Marijo Urbanc. Pri avtobusni postaji je Urbančeva preckala cesto in zapria pot avtobusu, ki je pripeljal mimo. Voznik Anton Seliškar ni mogel preprečiti nesreče. Urbančeva je dobila hujše poškodbe in so jo odpeljali v bolnišnico.

Selška dolina in čipke

Pleskanje in olepšavanje obokov starih hiš, urejevanje nekdanjih vigencev, obujanje nekdanjega nočnega čuvaja z njegovo nočno pesmijo in podobno — vse to je danes na vrsti v **Železnikih** v pripravah na njihov prvi **»čipkarski dan«**, ki bo v nedeljo, 25. avgusta.

Vsak kraj skuša najti nekaj značilnega, privlačnega in pomembnega iz svoje zgodovine, kar naj bi služilo za tradicionalne vsakoletne krajevne praznike. Tako poznamo KMEČKO OHCET, KRAVJI BAL itd. Vse to naj bi ob vsakoletnih prireditvah oživljalo spomine na preteklost in hkrati razširjalo današnjo turistično dejavnost.

Letos sta se te zamisli oprijeli tudi dolini ob obeh Sorah. **V Poljanski dolini pripravljajo nekaj podobnega, kar naj bi prišlo na dan morda letos ali pa prihodnje leto pod naslovom »POJDEM NA PREJO«. V Selški dolini pa so te priprave že mnogo konkretnejše in 25. avgusta, kot so določili, bo v Železnikih prvi tradicionalni »ČIPKARSKI DAN«.**

Razen železarstva so bile čipke nekdaj v Železnikih važna dejavnost, ki je omogočala ljudem, da so prišli do najpotrebnejše obleke in do kruha. Tako je tam nastala čipkarska šola, čipkarska zadruga, ki je še danes, in ta domača obrt je dosegla svoj višek.

Spričo zaposlitve velikega števila ljudi v nastajajoči industriji — lesnoindustrijsko podjetje v Češnjici, NIKO v Železnikih itd. — je čipkarstvo v zadnjem desetletju v glavnem izgubilo svoj ekonomski pomen. Dandanes je v Železnikih in okolici samo **še kakih 80 do 100 čipkaric**, ki se ukvarjajo s to obrtjo priložnostno. Takih pa, ki so jim čipke kot osnova za življenje, jih je menda le še 10. To so v glavnem starejše ženske, ki jim je to delo za kratek čas in tudi za zaslužek. Vendar je danes industrija čipk preplavila tržišča in domača, ročno izdelana čipka je samo še kvalitetna redkost. Zato tudi zaslužek ni velik. Čipkarica zasluži navadno trideset ali največ štirideset dinarjev na uro.

Za »ČIPKARSKI DAN« pripravljajo v Železnikih več zanimivosti. Čipkarice bodo tisti dan klekljale na njihovih značilnih pručkah, kar pred vrati okrašenih hiš in obiskovavci bodo lahko videli to delo, kupovali čipke itd. Prav tako pripravljajo nekdanjega značilnega nočnega čuvaja, sodarje in podobno, tako da bi obiskovavci, ki bodo prišli iz raznih krajev doživeli v Železnikih prijeten dan razvedrila. — K. M.

Popravek

V sobotnem poročilu o stanju v Skopju pod naslovom »Brez zastojev na skopski železniški postaji« se je vrinila neljuba napaka. Stavek, ki se pričenja v 16. vrsti se pravilno glasi takole: **Tako predvidevajo, da bo mestna skupščina Skopje ustanovila poseben sklad za štipendiranje otrok staršev, ki so ob potresu izgubili življenje.**

Število šoferjev in motornih vozil nenehno raste

Kranj — V kranjski občini je **vedno** več motornih vozil, raste **pa tudi** število ljudi, ki bi radi napravili šoferski izpit. Med 22.900 **prebivavci** ima za izpit šoferja-amaterja 5200 ljudi. Nekaj nad 600 je poklicnih voznikov. Tu niso všteti mopedisti, ki jih je že nekaj nad tisoč, njihovo število pa iz dneva v dan raste. V občini je 1.730 osebnih avtomobilov, 1.320 motornih koles, 208 tovornih avtomobilov, 51 avtobusov, 38 prikolic, 7 specialnih vozil in 29 traktorjev. — R.

Prednost Skopju in izvozu

Kakor je znano, bo lesna industrija **JELOVICA** v sodelovanju z ostalimi slovenskimi lesnopredelovalnimi podjetji gradila naselje za skopske prebivavce, ki jim je strašna naravna nesreča odvzela topel dom. Kako se omenjeno podjetje pripravlja za izgradnjo tako imenovanega »satelitskega mesta«, nam je povedal **ZDRAVKO RIBNIKAR** — tehnični vodja lesne industrije »Jelovica«.

»Priprave za izgraditev »satelitskega naselja« v Skopju niso več samo na papirju, ampak so delavci v naših obratih s tem že temeljito zaposleni« — je dejal tovariš Ribnikar.

● Kolikšen bo delež Jelovice?

— »Najprej naj povem, da smo takoj po katastrofalnem potresu odposlali 6 montažnih stanovanjskih objektov. Potem pa so odgovorni organi za obnovo Skopja izrazili potrebo po komunikacijskih objektih. Tako smo že odposlali dva montažna objekta: za avtomatsko telefonsko centralo, ki jo v teh dneh že usposabljajo monterji Iskre, in montažno hišo, kjer bo bival štab graditeljev »satelitskega naselja«. Sicer pa bomo mesečno izdelali 3000 kvadratnih metrov stanovanjske površine montažnih objektov ali 60 stanovanj. Predvidoma pa bomo do konca letošnjega leta dokončali 150.000 kv. metrov stanovanjske površine. Dnevno pa naredimo dvoje stanovanj.«

● Kako pa bo — zaradi tolikšne obveze — s planirano proizvodnjo?

— »Resda je ta naloga zelo velika, vendar ne nameravamo okrniti sprejetih izvoznih nalog: v avgustu bo izdelano za izvoz v Italijo in Nemčijo 10 vikend hišic, medtem ko bodo ostala redna naročila, predvsem zasebnikov, počakala. Dobavne roke domačih kupcev bomo uskladili oziroma smo jih že začeli usklajevati. Le-ti pa to sprejemajo z razumevanjem.«

● Ali ne bi morda vpeljali tretje izmene?

— »Ne. To bi storili le v zelo kritičnem trenutku; v tem primeru bi morali ustaviti vzporedno proizvodnjo, npr. vezanega lesa. To pa spet ne bi bilo ugodno. Zaradi pomanjkanja delavcev je izhod le v višji storilnosti, saj v nasprotnem primeru tudi polletni plan proizvodnje in vnovčene realizacije ne bi bil dosežen oziroma presežen za en odstotek.« — S. Škrabar

Najbolj prizadeti so hribovski kraji

Dalj časa trajajoče sončno in izredno toplo obdobje, ki so ga šele pred nekaj dnevi prekinile manjše padavine, je marsikoga navdajalo s skrbjo, kako bo to vplivalo na rast poljščin oziroma na rast vseh kmetijskih kultur. Vendar pa prvi podatki kažejo, da doslej suša v kmetijstvu na splošno še ni povzročila večje škode. Zelo ugodno pa so na kmetijske kulture vplivale padavine zadnjih dni, čeprav so bile dokaj skromne in so zato napravile največjo korist na pravkar preoranih in mehkih njivah (posevki repe in ajde).

Ugotovitve, da suša ni povzročila večje škode, pa ne kaže posploševati. To velja predvsem za nižinske predele, kjer je zemlja debela in zato lahko dalj časa zadrži vlago. Prav nasprotno pa velja za hribovske predele, ki jih je preteklo sušno obdobje precej prizadelo. Zlasti je bilo občutiti pomanjkanje padavin na travnikih, kjer je otava po prvi košnji lepo porasla, a pomanjkanje dežja je njeno nadaljnjo rast zaustavilo. Težave so nastopile tudi pri setvi repe, ker je bila zemlja presuha in ker so se bali, da bi pravkar vzkaljeno repo uničil mrčes. Lep primer za to, da so pretežno prizadeti le hribovski predeli s tanjšo plastjo zemlje, je dejstvo, da na kmetijskem posestvu v Škofji Loki suša ni povzročila večje škode, medtem ko iz obeh dolin sporočajo, da je sušno obdobje v okoliških hribih zaustavilo rast številnim kulturam. Ponekod tudi menijo, da so žitarice prav zaradi pomanjkanja dežja prehitro dozorele in da bo zato zrnje manj kvalitetno.

Manjše padavine zadnjih dni, ki so bile sicer zelo dobrodošle, pa bodo zadoščale samo za kratek čas. Čeprav žitarice dežja ne bodo več potrebovale, ker bo tudi oves kmalu požet in pričel se bo tudi izkop krompirja, pa bi bile padavine nujno potrebne za rast drugih kultur. — P.

Vreme

VREMENSKA SLIKA

Greben visokega zračnega pritiska nad Balkanom in srednjo Evropo slabi pod vplivom Atlantskih frontalnih motenj. Le-te so zajele področje nad severno Francijo in se gibljejo proti severovzhodu.

NAPOVED ZA DANES IN JUTRI

Danes bo deloma sončno vreme s spremenljivo oblačnostjo, jutri pa spremenljivo oblačno in v severni Sloveniji nagnjenje h krajevnim ploham. Najnižje nočne temperature okoli 12, v Primorju 20 stopinj Celzija; čez dan pa se bo živo srebro povzpelo do 25 stopinj Celzija. Izgledi za naslednje dni: še naprej nestalno vreme s spreminjajočo se oblačnostjo in nagnjenje h krajevnim ploham predvsem v popoldanskem času.

STANJE VREMENA V NEDELJO OB 10. URI

Lesce — pretežno jasno, 20 stopinj; zračni pritisk 1014 milibarov, pritisk je ustaljen; **Triglav-Kredarica** — pretežno jasno, 8 stopinj, piha slab jugovzhodnik.

Končno so začeli podirati bunker ob cesti JLA v Kranju (v bližini novega gasivskega doma)

Sekcija JZPU tudi na Gorenjskem

Kranj — Pred kratkim je bila v Kranju ustanovna skupščina Jugoslovanskega združenja za poklicno usmerjanje — sekcije za Gorenjsko. Sklicana je bila na pobudo zavodov za zaposlovanje delavcev Gorenjske. Sekcija ima svoj UO in sekretariat s sedežem v Kranju. Deluje po pravilih, ki so jih sprejeli na skupščini. Čeprav njeno delo še ni v celoti zaživelo, se že čuti napredek v tem, da je sama skupščina dala vrsto predlogov in smernic za njeno delo. Naj omenimo, da ima poklicno usmerjanje mladine pri nas velik pomen. Doslej delujejo take sekcije že v Mariboru, Ljubljani in Celju, v kratkem pa jo bodo ustanovili tudi v Kopru. — R.

Razširjeno črevesno obolenje

KRANJ — V preteklem mesecu so v otroško ambulanto v Kranju matere pripeljale 27 predšolskih otrok s črevesnimi motnjami in povišano temperaturo, v tem mesecu pa do osmega že 28 otrok z enakimi bolezenskimi znaki. O več primerih podobne bolezni poročajo tudi iz zdravstvenega doma v Kranjski gori.

Posebno v Kranju domnevajo, da gre za manjšo epidemijo in si zato zdravstveni dom in epidemiološka služba zavoda za zdravstveno varstvo prizadevata, da bi odkrila vzroke. Domnevajo, da bi lahko enega izmed vzrokov iskali tudi v razširjenosti podgan v starem delu mesta, zato za jesenski čas predvidevajo temeljito deratizacijo.

Na vsak način pa morajo biti starši in drugi, ki imajo opravka z otroki v tem času, ko se hrana hitro kvari, zelo pazljivi. Zdravstveni delavci predvsem priporočajo pogosto umivanje rok, skrbno pranje in čiščenje sadja in zelenjave, pri prehladih pa naj bi tisti, ki se ukvarjajo z majhnim otrokom, prevezali preko ust enostavno masko iz čistega blaga.

Dejavnost občinskega odbora LT

Mladina naj se tehnično izobražuje vse leto

Kranj — V okviru tehničnega izobraževanja mladine med počitnicami je občinski odbor Ljudske tehnike v Kranju organiziral posebno skupino, ki obiskuje letovišča kranjske mladine in jim s svojim izvajanji skuša krajšati čas, obenem pa želi najmlajšim prikazati kar najbolj nazorno sliko o posameznih vejah dejavnosti LT. Ta skupina, ki jo sestavljajo radioamaterji, foto- in kino amaterji ter brodarji-modelarji je nedavno že obiskala mladinsko letovišče v Dražgošah. Prav sedaj pa se ista skupina odpravlja na podobno akcijo v Novi grad in Stenjak, nekaj dni kasneje pa bodo obiskali še tabor v Fužani. Tam bodo mladim letoviščarjem zavrteli še celovečerni film Kota 905. Da mladina z velikim zanimanjem spremlja take in podobne akcije, so pokazale že Dražgoše in zato center za letovanja take akcije podpira. Se več, resno razmišljajo, da bi v Novem gradu, kjer imajo tudi opremljeno delavnico, namestili instruktorja, ki bi bil univerzalen in tako mladino saj v grobem seznanjal z vsemi vejami ljudske tehnike te ji vzbudil zanimanje za to potrebno obliko aktivnosti mladih. — T. P.

Priznanje kranjski komisiji

Ljubljana — Pred dnevi je bila redna seja republiške komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu v Ljubljani. Na njej so obravnavali organizacijo, izvedbo in dosežke zvezne akcije **»Prometni znaki - činitelji varnosti prometa«** v SR Sloveniji, ki je bila **od 1. aprila do 30. junija letos.**

Ugotovili so, da je občinska komisija v Kranju v sodelovanju z avto-moto društvom in drugimi organizacijami **izvedla eno najuspešnejših prireditev v času akcije »Pokaži, kaj veš o prometu«. Tekmovanja se je udeležilo okoli 3000 šolarjev.**

Razen tega so pohvalili tudi občinsko komisijo v Radovljici, ki je organizirala natečaj za najboljšo fotografijo s področja prometa. Ostale komisije z Gorenjskega niso zabeležile vidnejšega uspeha v republiškem merilu, doprinesle pa so svoje v tej pomembni in koristni akciji. — R.

Na dnevnem redu komunalna vprašanja

Brniki — Svet krajevne skupnosti Brniki je na svoji zadnji seji obravnaval vrsto perečih komunalnih problemov. Na Zg. Brniku so letos opravili več komunalnih del. Že nekaj časa gradijo oporni zid ob potoku Vašca. Slednji je večkrat preplavljal breg in povzročal nevarnost poplav in drugih nevšečnosti. Dela so precejšnja in zahtevajo mnogo sredstev in materiala. Prav sedaj jim je zmanjkalo cementa in ne morejo zaključiti dela.

V vasi Sp. Brnik že od lani pripravljajo vse potrebno za izgradnjo avtobusne postaje. Po prvotnem načrtu naj bi bila postaja zidana, na zadnji seji pa so se odločili, da bodo postavili leseno montažno postajo, ker menijo, da bo tudi taka zadostovala potrebam kraja.

Večkrat so razpravljali tudi o preureditvi in razširitvi pokopališča. Ker bo treba za to delo precej finančnih sredstev in ker jih skupnost nima, so sklenili, da bodo predvidena dela preložili za 1 leto. Na dnevnem redu je bila razen tega še gradnja vodovoda, nekaterih cest in mostov.

Drago Vresnik

ZAKLAD NA OBALI

Čoln se je oddaljeval in ladja je plula v svojo smer. »Marš!« je vpil Kurt. Kiel je, se razburjal in spet odšel.

»Zadnje upanje je odplavalo,« je zastokal Jure.

»Pobegniti hočeta čez morje,« je zahlipala Maša.

»Dovolj je solz!« je rekel Bojan. »Orožja nimata. Jure, vzemiva vesla, ne pustiva, da prideta v barko. Poglej, puška in harpuna ležita tamle za njima. Vzamem jo, raztrgam jadro in...

Preden je Bojan utegnil dokončati, je motor zahropel in utihnil. Še nekajkrat je v presledkih zaropotalo, nato je bilo vse tiho.

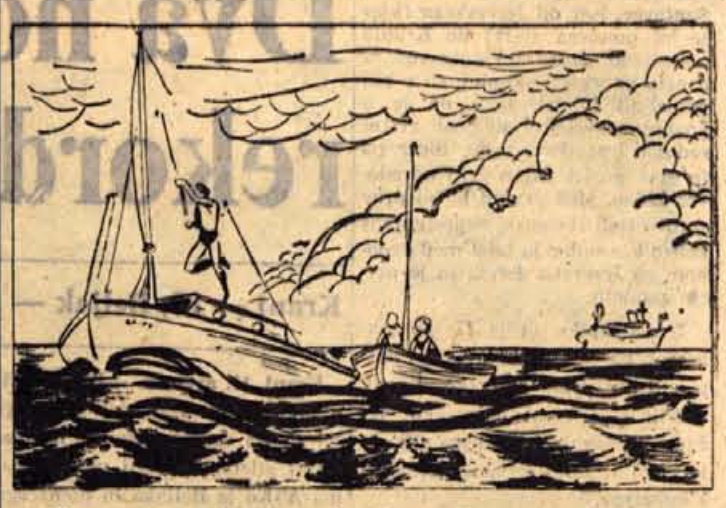

Nemca sta se sklonila nad volanom. Werner je divje klel in pretikal gumbe in žice na armaturni deski. Kurt je za hip pozabil na barko.

Bojan se je ta hip kot mačka pognal v čoln. V treh skokih je bil pri puški za podvodni lov. Dvignil jo je in zagrabil harpuno. Nemca ga nista niti videla. Šele ko sta zaslišala topot na zadnjem delu čolna, sta dvignila glavi. Bojan je kot blisk potegnil s priostrenimi vilicami po zvitem jadru. Vilice so se najprej zataknile, nato se je slišal resk...

Bojan je skočil v barko. V trenutku je bila harpuna v cevi.

»Bojan, pretrgaj vrv!« je zakričal Jure.

»Ne!« je kriknila Maša. »Ne izpusti čolna!«

Harpuna je bila napeta v cevi. Trije ostri rogljiči iz jekla so se svetili v soncu in se uprli naravnost proti Wernerju, ki je s spačenim obrazom stal na zadnjem delu čolna in si ni upal več dalje.

»Nazaj!« je zavpil Bojan.

Nemec je uvidel nevarnost. Samo malo in jeklene vilice bi se mu zadrle v prsi. Kurt je bil bled kot mrlič.

Bojan je stopil prav na sprednji del barke in meril s harpuno na Wernerja.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Kamenite ploščice »Sifer« za kritje strehe poceni prodam. Spodnje Gorje 2957

Prodam motorno kolo Galeb. Poizve se od 6. do 14. ure na telefonsko številko 394, Bled 3010

Prodam lepo ohranjen črn klavir tričetrtinski. Interesenti naj se obrnejo pismeno na naslov: Drago Kocjančič, RTV Ljubljana 3029

Prodam kravo, dobro mlekarico. Velesovo 45 3030

Prodam fiat 600, leto izdelave 1960. Naslov v oglasnem oddelku 3031

ostalo

Snaživka dobi stalno zaposlitev. Ponudbe poslati osnovni šoli »Stane Žagar«, Kranj 2989

Od Delikatese do Bučarja sem dne 7. avgusta **izgubila žensko ročno uro.** Prosim proti nagradi vrniti v oglasni oddelek 2990

Sobo oddam v najem učitelju ali učiteljici proti manjšemu posojilu. Naslov v oglasnem oddelku 2992

»Preklicujem besede, ki sem jih izrekel o Anici Kalan, za neresnične. M. M. Škofja Loka 3032

Sobo oddam dvema moškima. Naslov v oglasnem oddelku 3033

Razvečeran moški, star 30 let, **želi spoznati pošteno kmečko ali delavsko dekle,** v starosti od 25 do 30 let. Ponudbe pod »Takoj« 3034

Časopisno podjetje »Gorenjski tisk v Kranju sprejme

SNAŽIVKO

Nastop službe takoj!

Vse informacije dobite v tajništvu podjetja.

RAZNASAVKO-CA

za dostavo jutranjika »DELO« naročnikom na dom za teren Stražišče sprejmemo takoj. Dober zaslužek. Ponudbe sprejema podružnica ČP »DELO« Kranj

objave

Cenjene potnike obveščamo, da smo podaljšali avtobusno progo Kranj — Jesenice do Kr. gore ter povratno iz Kr. gore do Jesenic oziroma Ljubljane.

VOZNI RED

Odh.		Prih.
—	**Ljubljana**	13.03
6.10	**Kranj**	12.24
6.48	Radovljica	11.46
6.53	Lesce	11.41
—	Begunje	11.31
7.18	Jesenice	11.03
7.24	Hrušica	10.57
7.32	Mojstrana	10.50
7.36	Belca	10.46
7.47	Gozd I	10.39
7.49	Gozd II	10.37
7.52	Log	10.33
7.55	**Kr. gora**	10.30

Z udobnim in hitrim prevozom se vam priporoča SAP LJUBLJANA poslovna enota »Gorenjska«, Kranj.

DOPITANJE PRASIČEV V KOOPERACIJI

Mnogi pridelovavci ne bodo mogli pokrmiti odvišnega pridelka krompirja, ker nimajo prašičev za pitanje. Zato je republiška gospodarska zbornica skupaj s kmetijskimi organizacijami sprožila akcijo, da bi dobili reji potrebne prašiče v pitanje. Tej akciji se je eden izmed prvih odzval »AGROKOMBINAT LJUBLJANA«, ki je pripravljen nuditi prašiče za dopitanje pod naslednjimi pogoji:

Prašiče v teži od 40 do 50 kg za dopitanje na težo 110 kg oddaja Agrokombinat Ljubljana v svojem obratu Ihan pri Domžalah tako zadružnim pitališčem, kakor tudi neposredno zasebnim rejcem. Rejec ne plača prevzetih prašičev, temveč mu »AGROKOMBINAT« plača 20 din za kilogram prirastka in oddane prašiče tudi sam zavaruje. Interesenti lahko prevzamejo najmanj tri prašiče, zavezati pa se morajo, da bodo dopitane prašiče oddali na najbližjem dogonskem mestu predelovalni industriji, ki jo bo določil Agrokombinat Ljubljana. Interesenti lahko prevzamejo prašiče vsak delovni dan na obratu Ihan, kjer dobe tudi podrobnejše informacije.

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8 — Tekoči račun pri NB v Kranju 607-11-1-135 — Telefoni: glavni urednik 24-75, odgovorni urednik 21-90, uredništvo in uprava 21-90 — Letna naročnina lista znaša 1300 dinarjev, mesečna naročnina 110 dinarjev, posamezna številka 10 dinarjev, sobotna številka pa 20 dinarjev

VIKTOR GOLOSOVSKI

Želim verjeti

20

Tvoje matere nisem nikdar več videla.

Januarja 1943. leta mi je povedal vojak iz pekarne, s katerim sem skrivaj trgovala, da so vse ilegalce postrelili. Odšla sem v zaporsko pisarno in povprašala za Ljudmilo Zajkovsko, vendar mi niso povedali nič natančnega. Cele noči sem prejokala zaradi njene žalostne usode, toda treba je bilo živeti. Preostala si mi le ti, mala zaspanka dekletce.

Zima je minila. Pomladi 1943. leta so Nemci pričeli pospravljati kovčke. Naši so se bližali. V neposredni bližini mesta so se že borili. Obiskal me je neki policist, Rus, vendar v nemški službi, in prišel spraševati, če živi tukaj Steklova s hčerjo Ljudmile Zajkovske, Mašo.

Kar odrevenela sem. Cutila sem, da tu ni vse čisto in da se bliža nesreča. Najbrž so sklenili, da te bodo pobrali. Še pozimi so mi ljudje pripovedovali, da so po streljanju ilegalcev pobrali tudi njihove otroke, velike in male in jih nekam odpeljali. Morda so jih tudi kje pomorili, nepridipravi... To pomeni, da je prišla vrsta tudi na naju...

Ko da me je naučil bog, sem se policistu nalagala, da je Steklova pred mesecem umrla za krvavo grižo in da je Mašo pokopala že v lanskem decembru. K sreči si se tedaj igrala na dvorišču za hišo.

»In za čem je umrlo dekletce?« je vprašal policist in si pričel nekaj zapisovati v beležnico.

»Za škrlatinko,« sem odgovorila brez sapé.

Podpisati sem morala neki obrazec in zatem je odšel. Tako sem se prestrašila, da sem takoj pobrala najvažnejše reči, te vzela v naročje in zbežala k svoji stari znanki na drugi konec mesta. Tam sem dočakala prihod naše vojske. Želela sem se vrniti domov, toda ko sem prišla v našo ulico, nisem več našla hiše. Nemci so jo zažgali med umikom. Našla sem svoje nekdanje sosede. Povedali so mi, da je tisti policist prišel še enkrat in da je ponovno spraševal po naju dveh. Vendar sem jim pred tem povedala, kaj naj povedo, če bi kdo povpraševal. Potrdili so, da nisva več živi.

Tako sem tebe in sebe obvarovala pred veliko nesrečo.

Nisem imela kje živeti, zato sem se preselila v Voznesensk in dobila sobico v tej baraki. To sva preživeli dve leti, dokler ni prišel s fronte tvoj oče. Dmitrij Aleksejevič, ki se je vrnil z drugega sveta. Nihče ni mislil, da bo še kdaj prišel. Vsi smo že zdavnaj prenehali žalovati za njim.

Tako, hvala bogu, približuje se konec moje zgodbe, ki sem ti jo morala povedati. Zdaj imam mirno vest. Sicer pa, še sama ne vem, če sem prav storila, ko sem vse to napisala. Morda bi bilo bolje, če ne bi vedela za usodo svoje nesrečne mtere?

Misli mi ugašajo in ne vem, kaj je bolje. To, kar sem napisala, ti ne bom poslala po pošti. Naj presodi usoda: če boš dopotovala in povpraševala zame, pomeni, da v tebi še živi najina skupna preteklost, da ti je draga in se je spominjaš. Tedaj preberi in spoznaj žalostno zgodbo o svoji materi. In če ne boš dopotovala... Tedaj nič, bodi srečna in zadovoljna. Izpolnila sem svoj dolg. Zbogom, moje drago dekletce.«

Obrnil sem zadnjo stran in pogledal Mašo. Zadremala je. Zvezek sem položil na mizico in odšel na ploščad.

7.

Na železniški postaji v Moskvi sem se poslovil od Maše. Zvečer sem ji telefoniral iz uredništva. Odgovoril mi je moški glas:

»Ni je doma. Je tam Aleksej?«

»Da.«

»Poslušajte, prijatelj, lepo vas prosim, prenehajte trpati dekletu v glavo takšne neumnosti!«

»Med nama povedano — Maša se je morala nekoč že opravičevati zaradi vašega obnašanja,« sem jezno dejal.

»Takrat nisem imel prav. Toda zdaj se ne motim. Maša mi je povedala, kakšni so vajini posli. Neizkušena je in lahkomiselna, vi pa vse skupaj izkoriščate kot izgovor. Zakaj brskate po preteklosti? Zakaj ji zastrupljate dušo? Na prihodnost naj misli, ne na preteklost. Če bi bili poštenjak, bi članek raztrgali in vrgli v koš. Poglejte no, pisec! Prav o njeni materi bi rad pisal. Pustite Mašo v miru, me razumete? Tako daleč sta že, da skupaj potujeta! To, prijatelj moj, je prepovedan prijem. Zapomnite si, da se z vami nočem prerekati!«

Veste, kar je želel povedati, je zregljal kakor strojnica, v dolgem rafalu. Hotel sem mu odgovoriti, vendar je odložil slušalko, čim je končal svoje litanije.

Zleknil sem se v stolu in pričel premišljevati. Tako torej. Tudi tukaj sem jo skupil po nosu. Najzanimiveje pa je bilo to, da sem imel danes v urednikovi pisarni pogovor, ki je bil hudo podoben temule — prek telefona — z užaljenim Mašinim zaročencem. Pogovor z urednikom je potekal v drugačni obliki, to se razume. Toda vsebina je bila približno enaka: čas je, da se preneham ukvarjati z brezplodnimi posli.

»Dobro vas razumem,« je dejal urednik. »Takšna iskanja so privlačna reč. Nekateri pisci so na takšen način našli številne neznane junake domovinske vojne. In zapisali nove svetle strani zgodovine. Vendar so razpolagali z resničnimi dejstvi, z naslovi ljudi. Koneč koncev je šlo za dogodke, ki jih ni nihče zanikal. Vi pa ne razpolagate z ničemer. Na mestu capljate, mar tega ne vidite sami? Slišal sem vašo zgodbo, toda zdaj ne vem nič več, kot pred dobrim mesecem. Zelo mi je žal, Aljoša, toda vaše službeno potovanje ni prineslo zaželene rezultate. Lotite se dela. Sami odločite, kakšna bo usoda vašega članka, ki ste ga že napisali in ki je v sekretarjevem predalu. Tako je s to rečjo. Kaj hočete...«

»Ne bom ga natisnil,« sem trdoglavo dejal.

»To je vaša reč.«

Zavedal sem se, da ima urednik prav. Pa vendar nisem mogel pregnati nevšečni občutek, da z menoj niso lepo ravnali.

Prve dni sem se trudil, da bi ne mislil na Mašo in njeno mater. Vestno sem opravljal dolžnost literarnega sodelavca oddelka za vesti: popravljal sem tuje gradivo, odgovarjal na pisma bravcev in križaril po Moskvi pa iskal informacije.

Domov sem se vračal pozno in utrujen sem zaspal vselej kot ubit. Vendar pa sem se čez teden dni spet ogrel za zadevo Ljudmile Zajkovske. Imel sem neprijeten občutek, ker sem prenehal poizvedovati, ker nisem imel več nobene skrbi, ker nisem imel več nenehnih stikov z Mašo, kajti to dejstvo je pustilo praznino v mojem življenju.

Kolesarstvo — Dirka od Kranja do Jezerskega in nazaj

Ukmar prvi na Jezerskem

Kranj, 11. avgusta — Na cesti pred tehniško tekstilno šolo je bil dopoldne start kolesarjev za dirko Kranj—Jezerski vrh, ki jo je organiziral stražiški kolesarski klub Mladost. Tekmovavci so nastopili v treh skupinah, in sicer kot člani, mladinci in turisti.

V članski konkurenci so šli na pot vsi najboljši slovenski kolesarji, razen Boltežarja in Ronerja, ki nastopata na tekmovanju v Kanadi. Trener **Zvone Zanoškar** je namreč privedel v Kranj ekipo, ki je te dni v Kranjski gori na pripravah za bližnjo dirko »Po Jugoslaviji«. Prvi je na Jezerski vrh prispel član državne ekipe za dirko »Po Jugoslaviji« **Ukmar**, le sekundo za njim pa Mariborčan **Santavec**. Ker od Jezerskega (kjer je bil ponoven start) do Kranja nobenemu izmed tekmovavcev ni uspelo pobegniti skupini, so v cilj pripeljali hkrati, tako da je o končni razvrstitvi odločal vrstni red na Jezerskem vrhu. Sicer pa je prvi prešel ciljno črto odredovec **Židan**. Med prvimi bi bil prav gotovo tudi slovenski reprezentant **Sebenik**, vendar je imel med vzponom na Jezersko defekt in je precej zamudil.

Turisti (bilo jih je 17) so tekmovali na 44 kilometrov dolgi progi Kranj—Sp. Jezersko—Kranj, mladinci in člani pa — kot rečeno — prav do Jezerskega vrha in je tako njihova proga merila 75 kilometrov.

Rezultati — člani: 1. Ukmar (Rog) 1:32,6 — povprečno 39,1 km na uro., 2. Šantavec 1:32,57, 3. Spaninger 1:33,30, 4. Razboršek (vsi Branik) 1:35,22, 5. Hafner 1:35,23, 6. Hvastja (oba Rog), 7. Židan (Odred), 8. Hvasti (Mladost); Šebenik je bil enajsti; **mladinci:** 1. Licul 1:35,19, 2. Trček 1:35,26, 3. Baver (vsi Rog), 4. Zupan (Mladost) 1:39,11, 5. Skrlj O) 1:40,56; **turisti:** 1. Kunaver 1:24,05 — povprečno 31,4 km na uro, 2. Flajs, 3. Petelinkar (vsi Rog), 4. Grabnar, 5. Kavaš (oba Beltinci) — vsi v času zmagovavca. — J. Z.

Rokomet

V četrtek pokalna tekma Mladost : Ljubljana

Kranj, 11. avgusta — Danes ob 17. uri bi morala biti v Ljubljani nogometna tekma za pokal maršala Tita med gorenjskim zmagovavcem - Mladostjo in slovenskim prvakom - Ljubljano. Ker so Ljubljančani ta čas na gostovanju v Avstriji, so sporočili upravi Mladosti, naj bo tekma v četrtek ob isti uri - vendar v Stražišču. Z.

Atletika — Dvoboj med Beljakom in Kranjem

Dva nova gorenjska rekorda

Kranj — 80, Beljak — 55

Kranj, 11. avgusta — Po včerajšnjem teku po kranjskih ulicah je bil danes na sporedu še mednarodni atletski dvoboj med ekipama ASKö iz Beljaka in domačega Triglava. — Pri skoku v daljino je **Vlado Švab** za 1 cm popravil rekord Roossa in s 655 cm dosegel nov gorenjski rekord — z njim pa tudi prvo mesto v tej disciplini. Med najuspešnejše tekmovavce se je uvrstil tudi domačin **Franc Hafner**, ki je v teku na 1500 metrov z rezultatom 4:10,4 postavil nov gorenjski rekord za mlajše mladince. Zelo zanimiv je bil tek na 100 metrov za moške, kjer je po ogorčeni borbi zmagal **Protič** pred klubskim tovarišem **M. Galjotom**. Protič je bil hkrati z zmago na 300 metrov in z izvrstnim tekom v štafeti 4 x 100 metrov med najboljšimi tekmovavci dvoboja. — Med ženskami so bile domačinke najuspešnejše v metu krogle in pri skoku v višino, kjer so bile precej boljše od nasprotnic, in so požele dvojno zmago. — Po vsaki disciplini so prvim trem podelili lične medalje.

REZULTATI — moški — 100 m: Protič 11,2, Galjot (oba Kranj) 11,3, Durnthaler (Beljak) 11,6; **300 metrov:** Protič 36,7, Kleč (oba K) 37,7, Egger (B) 38,1; **1500 m:** Luser (B) 4:09,0, Hafner (K) 4:10,4, Meschnig (B) 4:11,0; **višina:** Švab 175, Šuštaršič (oba K) 170, Oberanner (B) 150; **daljina:** Švab (Kranj) 655, Kilzer 621, Untergantschnig (oba B) 607; **krogla:** Ladstätter (B) 12,61, R. Hafner 12,52, Satler (oba K) 11,69; **disk: Ladstätter** (B) 41,40, Konc 34,51, Satler (oba K) 31,45; **4 x 100 m:** Kranj 44,8, Beljak 46,4. **Točke — Kranj 49, Beljak 35.**

Ženske — 100 m: Scherian (B) 13,5, Sajovic 13,7, Habjanič (obe Kranj) 14,0; **višina:** Salmič 144, Stok (obe K) 130, Wolf (B) 120; **daljina:** Scherian (B) 492, Sajovic 457, Ošina (obe K) 422; **krogla:** Mežek 9,33, Rehberger (obe K) 9,29, Ebner (B) 7,13; **4 x 100 m:** Kranj 56,3, Beljak 57,5. **Točke — Kranj 31, Beljak 20.** — M. K.

Na pravkar minulem republiškem mladinskem prvenstvu v plavanju so večino prvih mest osvojili plavavci Ljubljane in Celulozarja. Med najboljšimi gorenjskimi udeleženci prvenstva pa je bila nedvomno radovljiška plavavka VARJA JENSTERLE, ki je na 200 metrov prsno osvojila drugo mesto, na 100 metrov hrbtno pa tretje

Rokomet — Na novem stadionu

Tekmi za pomoč Skopju

Mladost : Tržič (ženske) 16:1
Mladost : Tržič (moški) 20:14

Kranj, 11. avgusta — V pomoč ponesrečenim prebivavcem Skopja so rokometaši Tržiča in Kranja priredili že drugo tekmo med ženskima in moškima vrstama. V prvem srečanju v Tržiču so zmagali domačini, medtem ko so imeli včeraj več sreče Kranjčani. — Pri ženskah se mlada ekipa Tržiča ni mogla upirati prekaljenim Kranjčankam, ki so kljub odsotnosti nekaterih najboljših igravk zmagale z dokaj visokim rezultatom.

Mladost — Česnik, Ankele 5, Kristan 2, Terkaj, Gros 1, Liebhart 1, Kolman 7, Kožar; **Tržič** — Kogoj, Meglič 1, Kokalj, Perne, Martič, Humar, Erčen, Veljković.

Moški — Čebulj, Bevk 2, Bašar, Arh 2, Ankele 5, Sotelšek 4, Bregar 1, Krampl 6, Jaklič in Zavrl za Mladost, Laibacher, Vidović 7, Godnov 1, Hladnik 2, Ude 1, Janc 1, Perko, Knific, Gros 2, Eržen in Hafner za Tržič. Sodil je **Juvan** iz Kranja.

Tekma je bila zelo hitra, zlasti v prvem polčasu, ko so igravci Tržiča dosegli nekaj golov iz protinapadov in odločili prvi polčas v svojo korist z 9:8. V nadaljevanju igre je Mladost nekoliko uredila svoje vrste in najprej rezultat izenačila, po zelo dobri igri v zaključnem delu pa zavodila in zmagala. — M. J.

Prihodnje leto kotalkarski klub?

Kranj — V Kranju lahko srečamo iz dneva v dan več kotalkarjev, in sicer povsod tam, kjer ni preveč prometa. Med njimi je največ šolskih otrok, veliko pa je tudi takih, ki še ne hodijo v šolo. Ulice seveda niso primerne za kotalkarje, toda če le ni premočan promet, se otroci najraje zadržujejo na njih.

Turistično društvo v Kranju je imelo namen organizirati v letošnjem turističnem tednu kotalkarsko tekmovanje. Toda ker niso dobili primernega prostora, tudi tega tekmovanja niso mogli organizirati. V prihodnje bi se med med kotalkarji vsekakor lahko našli ljudje, ki bi ustanovili klub ali društvo in pritegnili vanj vse ljubitelje tega lepega športa. Če bodo dosegli vidnejši napredek, bodo takšno tekmovanje organizirali v prihodnjem letu ali pa morda že letos jeseni. — R.

Praznuje naj vsaka krajevna skupnost

Občinski in krajevni prazniki se vrstijo drug za drugim. Pri občinskih nismo doživeli v zadnjem desetletju bistvenih sprememb, nasprotno pa bi lahko rekli za krajevne praznike. Le-te smo začeli praznovati po letu 1956, ko so bile ukinjene številne male občine. — Samo v kranjski občini smo imeli do takrat 10 oziroma 11 malih občin. Te male občine so v letih 1952—1956 sprejele posebne odloke o praznovanju občinskih praznikov.

Na območju sedanje kranjske občine je 33 krajevnih skupnosti. Vsaka zase tvori zaokroženo enoto. Skrajni čas bi bil, da bi sveti KS sprejeli ustrezne sklepe o krajevnih praznikih in jih vsako leto skupaj z vsemi političnimi in družbenimi organizacijami v kraju dostojno praznovali. Nekatere bivše občine imajo tudi tri ali še več KS (npr. Naklo ima Podbrezje, Naklo in Duplje, Predoslje Kokrico, Predoslje in Britof itd.). Po odloku bivših občin praznujejo krajevni praznik izmenično vsako leto v drugem kraju. Pri tem čestokrat pride do nevšečnosti, ki napravijo več škode kot koristi.

Pričeli so misliti, da bi vsaka krajevna skupnost praznovala svoj krajevni praznik, ker ima možnost, da s svojimi društvi ter političnimi in družbenimi organizacijami izdela lasten program praznovanja. — R.

Pomanjkanje vode v Ljubnem

Glavni vzrok: nezadostna višinska razlika

Prebivavci Ljubnega so se znašli v dokaj neprijetnem položaju. Vode primanjkuje in zato so prisiljeni, da si pomagajo na različne načine. Za napajanje živine morajo uporabljati pogosto bolj ali manj nečisto vodo, ker zdrave pitne vode primankuje še za ljudi. Vodovodno omrežje naselja ne oskrbuje več, le v nočnih urah včasih voda priteče. Stanje se je bistveno poslabšalo zlasti zadnje dni, ko je vode že na splošno primanjkovalo.

Kje so vzroki za pomanjkanje vode v Ljubnem? Uvodoma naj omenimo, da je vodna skupnost Radovljica leta 1954 prevzela v sklop ostalih oskrbovancev tudi bolj ali manj tehnično zgrešeno dediščino naših prednikov v obliki vodovodne napeljave v Ljubno. Ker pa je namen skupnosti skrbeti za redno vodno preskrbo vseh naselij na svojem območju, je skupnost leta 1954 obnovila v celoti dotrajani vodovod z vsemi hišnimi priključki in požarnovarnostnimi napravami v **Ljubnem** ter rekonstruirala glavni oskrbovalni vod vse od rezervoarja na Ledevnici pa do Ljubnega.

Glavni vzrok za pomanjkanje vode v Ljubnem pa je nezadostna višinska razlika, ki ne dopušča potrebnega pritiska ter dolgi oskrbovalni vod z lokom prek Peračice. Ta namreč ustvarja razen že tako nezadostnega pritiska še dodatne tlačne izgube.

Drugi vzrok, ki pa je drugotnega pomena, pa je polnjenje kopališkega bazena v Radovljici in Podvinu, medtem ko okvar na cevovodu na sektorju proti Ljubnem ni.

Upravni odbor vodne skupnosti Radovljica je na svoji zadnji seji razpravljal, kako bi ublažil pomanjkanje vode v Ljubnem. Sprejel je sklep, da se gostišču Podvin takoj prepove vsako nadalnje polnjenje bazena oziroma da se dovod vode v bazen odklopi. Upravi kopališča v Radovljici pa so dovolili polnjenje bazena le v času, ko to ne bo vplivalo na potrošnjo vode v Ljubnem. Polnjenje pa morajo vedno opraviti le pod nadzorstvom vodne skupnosti oziroma njenega organa, ki tudi določi maksimalni dotok v bazen.

Pred sejo sveta za obrt

Kranj — V sredo, 14. avgusta, bo imel svet za obrt občinske skupščine Kranj svojo redno sejo, na kateri bodo med drugim obravnavali tudi teze republiškega zakona o obrtnih delavnicah samostojnih obrtnikov.

Seja sveta bo izrednega pomena, ker smo prav v času, ko se o obrtništvu in obrtnih storitvah veliko razpravlja tako v mestu kakor na podeželju ter v občinskih organih, krajevnih in stanovanjskih skupnostih in družbenih ter političnih organizacijah. Nov republiški zakon o obrtnih delavnicah bo nedvomno prispeval svoje, zato bo vsaka tehtna razprava pripomogla, da bomo dobili zakon, ki bo pospešeno in zadovoljivo reševal vprašanja obrtništva v naši republiki. — R

V Ljubnem primanjkuje vode, zato prebivavci izkoristijo vse možnosti, da bi se na kakršenkoli način oskrbeli s to prepotrebno tekočino